

Skatteparadis gir ulike vilkår

Selskapsorganisering med utgangspunkt i skatteparadis handler i hovedsak om planlegging for å unngå skatt, slik Per Ingvar Olsen påpeker i sitt innlegg "Matindustriraid fra skatteparadis" i Dagens Næringsliv 28. og på bi.no 29. august.

OECD har påpekt at det oppstår omfattende dobbel ikke-beskatning når internasjonale konserner etablerer seg i skatteparadiser og i transaksjoner med selskaper i skatteparadiser. Det vil si at selskapene ikke skattlegges i Norge og heller ikke i eierselskaper eller tilknyttede selskaper med tilhørighet i andre land.

Det er derfor ikke dekning for å påstå at "organisering for å unngå dobbel skatt ikke må oppfattes som skatteunndragelse, selv ikke når investoren er et oppkjøpsfond" slik advokatene Sandli og Storeng hos Schjødt AS hevder i innlegget "Syssetting, skatt og velferd" som svar til Olsen. (DN 13.september)

I sitt innlegg beskriver Olsen hvordan Jersey-lokaliserte fond kontrollert av CapVest har gått inn som eier av Scandza. Scandza er morselskapet til blant annet Leiv Vidar, Synnøve Finden, Sørlandschips og Finsbråten. CapVest har bygget opp en omfattende hierarkisk eierstruktur bestående av seks "tomme" holdingselskaper i Norge, ett syvende i Nederland (Provender BV) og ett åttende (Provender SARL) i Luxembourg. Det er grunn til å spørre hvorfor bygge opp en så komplisert selskapsstruktur i inn- og utland?

EU kommisjonen har i sine analyser av EU-landenes skattesystemer identifisert 33 ulike regeltyper som kan bidra til aggressiv skatteplanlegging, hvorav noen er aktive, noen passive og andre fraværende. Nederland og Luxembourg er blant EU-landene som i størst grad stimulerer til eller åpner for aggressiv skatteplanlegging.. Aggressiv skatteplanlegging utnytter hull i eksisterende regelsett. Å finne løsninger på problemet ligger primært i hendene på myndighetene i EU, Norge og andre land.

Schjødt-advokatene gir inntrykk av at Norge etter 1. januar 2014 fikk en effektiv renteavskjæringsregel. Det forhold at regelen nå er under videreutvikling viser at advokatene her tar feil. Forslaget til ny avskjæringsregel er et tema for seg og den vil heller ikke bli effektiv slik forslaget foreligger. Det framlagte forslaget er heller ikke i samsvar med anbefalingen til OECD, jamfør BEPS-anbefalingene og slik den nye avskjæringsregelen er i Storbritannia.

Advokatene skriver videre "For øvrig kan man undres over hvordan rentebetalinger under noen omstendighet skulle gi Scandza bedre konkurransevilkår enn landbrukssamvirkene". Underforstått at renter representerer en kostnad større enn skattekostnaden. Poenget er imidlertid at i "private equity-selskaper/-fond" (selskaper/fond som kjøper opp og omstrukturer unoterte selskaper) er internrenter ofte renter som ikke betales løpende, men som akkumuleres. Rentebetalingen er en normal måte å flytte overskudd til skatteparadis. Da blir den reduserte skattekostnaden en konkurransefordel. Når Jan Bodd på vegne av Scandza mener seg forskjellsbehandlet i forhold til Tine er det derfor viktig å se på hele konteksten.

Nyere studier bekrefter dette ved at rentekostnadene øker hos de oppkjøpte selskapene. Mye tyder på at oppkjøpsobjektet påføres oppkjøpskostnaden i form av økte rentekostnader og at dette fører til skattemessig overskuddsoverføring fra Norge til skatteparadis. Det ser ut til å være tilfellet med CapVest/Scandza. Hvordan forklarer Sandli og Storeng dette?

Å anvende skatt som et konkurransefortrinn strider mot grunnleggende intensjoner med vårt skattesystem. Selskapsbeskatningen bygger bla. a. på prinsipper om nøytralitet som advokatene

peker på. Men prinsipper er en ting, praksis ofte noe annet. Det forhold at oppkjøpsfondet kan bidra til flere og sikrere arbeidsplasser og økt skatteinngang fra arbeidstakernes lønninger, reparerer ikke denne skjevheten.

Det er et stort marked for oppkjøpsfond. Investorene henter i stor utstrekning superprofitter og aktørene bak blir svært rike. Fondenes aktivitet kan ses som en generator for globalisering av den norske underskogen av selskaper. Dette gjør bla. a. at konkurransen i det norske markedet for mat endrer seg. Det som før var lokale entreprenørbedrifter og tradisjonelle familieeide foretak er blitt deler av globale finansielle management-operasjoner med stor kapasitet og spesialisert kompetanse.

Det er viktig å sikre konkurranse på like vilkår og sikre at verdiskapingen i rimelig grad beskattes der den skjer slik at alle bidrar til finansieringen av samfunnets fellesgoder – i ethvert land. Det er avgjørende viktig at den omstillingen som norsk næringsliv nå gjennomgår fortsatt bygger på at det svares skatt til Norge.

Gregar Berg-Rolness er skattefaglig rådgiver for Tax Justice Network Norway og forfatter av bla a. boken "Skatteparadisene og den internasjonale selskapsretten"

Per Ingvar Olsen er professor ved Institutt for strategi og entreprenørskap ved BI og leder for BI's Senter for samvirkeforskning

Artikkelen ble publisert som debattinnlegg i Dagens Næringsliv 6. oktober 2017.

Gregar Berg-Rolness

Per Ingvar Olsen